

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 272/2011-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. Š., K., zastúpeného advokátom JUDr. M. Ch., Advokátska kancelária, s. r. o., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 2810/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 2810/2008 p o r u š e n é b o l o .

2. J. Š. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. Š. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov), ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. Ch., Advokátska kancelária, s. r. o., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 272/2011-13 z 9. júna 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 2810/2008 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ je účastníkom namietaného exekučného konania v procesnom postavení povinného. Exekučné konanie začalo 20. októbra 2008 podaním návrhu na vykonanie exekúcie oprávnenými: I. H., Ž. (ďalej len „oprávnená v 1. rade“), a J. Š., K. (ďalej len „oprávnená v 2. rade“, spolu ďalej len „oprávnené“), na vymoženie údajného záväzku sťažovateľa na zaplatenie sumy 1 185,89 € s prísl. vyplývajúceho z vykonateľného uznesenia Okresného súdu Čadca sp. zn. D 363/98 z 29. februára 2000 (ďalej len „exekučný titul“). Sťažovateľ podal prostredníctvom súdnej exekútorky JUDr. V. K. námietky proti exekúcii (ďalej len „súdna exekútorka“), v ktorých namietal, že nie je povinným z exekučného titulu, pretože z exekučného titulu bol zviazaný jeho nebohý otec a zároveň menovec. Námietky

sťažovateľa proti exekúcii boli predložené na rozhodnutie okresnému súdu 16. apríla 2009 a aj napriek opakovaným sťažnostiam na odstránenie prietáhov v namietanom konaní nebolo o nich rozhodnuté.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „... vyčerpal všetky právne prostriedky, ktorými sa môže domáhať nápravy konanie porušovateľa svojho práva, a to urgenciami, výzvami, sťažnosťami predsedovi okresného súdu, krajského súdu ako aj Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. ...

Sťažovateľ vidí porušenie svojho ústavného práva v neprimeraných časových prietáhoch spôsobených nečinnosťou súdu...“.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, čo odôvodnil najmä celkovou dĺžkou konania, blokovaním jeho finančných prostriedkov vo výške vymáhanej pohľadávky a nemožnosťou použiť svoju nehnuteľnosť zaťaženú exekučným záložným právom na zabezpečenie záväzku v peňažnom ústave, čím je vážne ohrozená sociálna existencia jeho rodiny. Podľa slov sťažovateľa „Nevyriešené právne vzťahy sú dôvodom neustálych sporov, vzájomného napádania, neustáleho a zároveň stupňujúceho sa napätia medzi účastníkmi konania. Pretrvávajúce napätie a právna neistota sú značnou psychickou záťažou pre sťažovateľa, čo sa negatívne odráža na jeho zdravotnej pohode.“.

2.1 Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18Er 2810/2008 bolo porušené.

Okresnému súdu Žilina sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18Er 2810/2008 konal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5000 .- €, ktoré je Okresný súd Žilina povinný mu vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Žilina je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 314,18 € na účet právneho zástupcu - Advokátska kancelária s.r.o., ... Ž. č. ú. ... do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

3. Na základe výzvy ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadril okresný súd, zastúpený JUDr. J. M., povereným plnením úloh predsedu okresného súdu, listom sp. zn. 1 SprS 289/2011 doručeným ústavnému súdu 1. augusta 2011, ktorý sa vo svojom vyjadrení stotožnil s vyjadrením sudkyne konajúcej vo veci sťažovateľa Mgr. M. K. Zároveň oznámil, že okresný súd netrvá na ústnom prerokovaní veci.

3.1 Sudkyňa Mgr. M. K. okrem chronologického prehľadu úkonov vykonaných vo veci sťažovateľa vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedla:

«Je pravdou, že vo veci vznikli prieťahy pri rozhodovaní o námietkach povinného proti exekúcii. VSÚ zbytočne opakovane vyzýval oprávnené (2x urgoval) na vyjadrenie sa k námietkam povinného. Nie je povinnosťou oprávnených sa vyjadrovať k námietkam povinného proti exekúcii, preto keď boli tieto námietky doručené oprávneným a nevyjadrili sa k nim, VSÚ mal rozhodnúť o týchto bez vyjadrenia oprávnených. Už z návrhu na začatie exekúcie a pripojeného exekučného titulu vyplývalo, že poverenie vo veci nemalo byť vydané, nakoľko z exekučného titulu bola iná osoba povinná ako osoba označená oprávnenými v návrhu a spolu s návrhom oprávnené nepreukazovali, že by došlo k prechodu alebo prevodu povinnosti vyplývajúcej z exekučného titulu na nimi označené povinného. Preto pri rozhodovaní o námietkach povinného stačilo vychádzať z týchto listín a nebolo k tomu potrebné ani vyjadrenie oprávnených.

Na druhej strane je však potrebné poukázať aj na skutočnosť, že oddelenie „Er“ je neúmerne zaťažené, nie je možné vybavovať veci v stanovených lehotách, z ktorého dôvodu aj v súčasnej dobe došlo k personálnemu posilneniu tohto oddelenia o jedného VSÚ.

O námietkach povinného bolo rozhodnuté uznesením VSÚ č.k. 18Er/2810/2008-46 zo dňa 29.4.2011 a námietkam povinného bolo vyhovené. Predmetné uznesenie však nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko oprávnená v rade 1/ podala proti uzneseniu odvolanie, ktoré prípisom zo dňa 15.7.2011 bolo zaslané povinnému na vyjadrenie a následne bude spis predložený sudcovi na rozhodnutie podľa § 374 ods. 4 O.s.p.

Taktiež oprávnenej v rade 2/ predmetné uznesenie nebolo doručené, nakoľko sa vrátila zásielka, že na uvedenej adrese je neznáma. Aj keď pri podávaní návrhu predložila plnomocenstvo na zastupovanie advokátom JUDr. M. K., oprávnená sama vlastným podaním z 8.3.2011 žiadala zastaviť exekúciu a nemá záujem v exekúcii pokračovať.

Na základe toho bolo uznesením VSÚ č.k. 18Er/2810/2008-49 zo dňa 26.4.2011 rozhodnuté o zastavení exekúcie v časti 592,93 €. Proti tomuto uzneseniu povinný podal odvolanie z dôvodu, že je nejasné, v ktorej časti bola exekúcia zastavená a nie v ňom rozhodnuté o trovách. Taktiež predmetné uznesenie nebolo doručené oprávnenej v rade 2/.

Z uvedených dôvodov zo strany sudkyne je vo veci vypracovaný referát, aby prostredníctvom sociálnej poisťovne, R. bola zisťovaná aktuálna adresa oprávnenej v rade 2/, aby jej mohli byť doručené predmetné uznesenia, pokyn pre VSÚ vydať opravné uznesenie k uzneseniu č.k. 18Er/2810/2008-49 zo dňa 26.4.2011, aby už z výroku bolo jasné a zrozumiteľné, že exekúcie bola zastavená v časti oprávnenej v rade 2/ a taktiež na vydanie doplňujúceho uznesenia, v ktorom bude rozhodnuté o trovách.

Chcem len poukázať na skutočnosť, že poverenie nemalo byť vydané aj z dôvodu, že v návrhu na začatie exekúcie je navrhnuté vykonať exekúciu na sumu 35.726,-Sk s prísl. v prospech oboch oprávnených, pritom z pripojeného exekučného titulu vyplýva, že každá z nich mala samostatnú pohľadávku vo výške 17.862,67 Sk.

Naštudovaním spisového materiálu, nie je čo vytknúť povinnému ako účastníkovi konania, že by nejakým svojim konaním tiež zapríčinil prieťahy v konaní a tiež oprávneným, týmto je možné vytýkať iba vady návrhu (nesúladi návrhu s exekučným titulom), ktoré však mali byť odstránené pred vydaním poverenia. A s poukazom na vyššie konštatované sa nejednalo ani o právne zložitú vec. ...»

4. Právny zástupca sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 21. júla 2011 oznámil, že netrvá na nariadení ústneho pojednávania.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 18 Er 2810/2008:

Dňa 27. októbra 2008 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému na základe návrhu oprávnených z 10. októbra 2008 na vymoženie sumy 1 185,89 € s prísl.

Dňa 24. februára 2009 okresný súd poveril súdnu exekútorku vykonaním exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Čadca sp. zn. D 363/98 z 29. februára 2000 (poverenie bolo doručené súdnej exekútorke 10. marca 2009).

Dňa 12. marca 2009 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdnej exekútorky o vykonanie opravy v udelenom poverení (v časti priezviska sťažovateľa).

Dňa 25. marca 2009 okresný súd vydal opravné poverenie, ktorým opravil poverenie z 24. februára 2009 v časti priezviska sťažovateľa.

Dňa 16. apríla 2009 súdna exekútorka doručila okresnému súdu námietky sťažovateľa z 15. apríla 2009 proti exekúcii na rozhodnutie.

Dňa 13. mája 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za konanie o námietkach proti exekúcii.

Dňa 20. mája 2009 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za konanie o námietkach.

Dňa 23. septembra 2009 okresný súd vyzval právneho zástupcu oprávnených (JUDr. K.), aby sa vyjadril k námietkam sťažovateľa v lehote 10 dní od doručenia výzvy (výzva bola doručená právnenému zástupcovi 28. septembra 2009).

Dňa 12. novembra 2009 okresný súd opätovne vyzval právneho zástupcu oprávnených, aby sa obratom vyjadril k námietkam sťažovateľa proti exekúcii (právny zástupca oprávnených prevzal výzvu 19. novembra 2009).

Dňa 15. januára 2010 okresný súd vyzval povinné, aby sa v súčinnosti so svojím právnym zástupcom v lehote 10 dní od doručenia výzvy vyjadrili k námietkam sťažovateľa pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 17. februára 2010 advokát JUDr. Ch. oznámil okresnému súdu prevzatie právneho zastúpenia sťažovateľa v exekučnom konaní a zároveň doručil okresnému súdu žiadosť o urýchlené rozhodnutie vo veci a doplnenie námietok proti exekúcii.

Dňa 19. februára 2010 oprávnené doručili okresnému súdu vyjadrenie k námietkam sťažovateľa.

Dňa 10. marca 2010 právny zástupca oprávnených doručil okresnému súdu vyjadrenie k námietkam sťažovateľa, ktoré žiadal ako nedôvodné zamietnuť.

Dňa 8. septembra 2010 právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu sťažnosť na prieťahy v konaní.

Dňa 14. marca 2011 súdna exekútorka doručila okresnému súdu na rozhodnutie návrh oprávnenej v 2. rade na zastavenie exekúcie z 8. marca 2011.

Dňa 1. apríla 2011 okresný súd vyzval právneho zástupcu JUDr. K. a oprávnenú v 1. rade, aby sa vyjadrili k návrhu oprávnenej v 2. rade na zastavenie exekúcie.

Dňa 18. apríla 2011 oprávnená v 1. rade oznámila okresnému súdu, že trvá na podanom návrhu a žiada, aby sa v exekučnom konaní pokračovalo.

Dňa 26. apríla 2011 okresný súd na základe návrhu oprávnenej v 2. rade uznesením zastavil exekúciu v časti 592,93 €.

Dňa 29. apríla 2011 okresný súd uznesením vyhovel námietkam povinného proti exekúcii z 15. apríla 2009.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 2810/2008 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou ústavný súd už vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon

rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03 alebo III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietahov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (obdobne III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o námietkach sťažovateľa proti exekúcii, resp. o prípustnosti exekúcie vedenej proti sťažovateľovi. Exekučné konania tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto vec nemožno posúdiť ako právne a skutkovo zložitú. Napokon, aj vo veci konajúca zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení k veci uviedla, že nešlo o právne zložitú vec.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom. Uvedené konštatovala vo svojom vyjadrení aj vo veci konajúca zákonná sudkyňa.

3. Napokon ústavný súd z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd spôsobil neúmerne predĺženie namietaného konania najmä svojou nečinnosťou, ale aj neefektívnou činnosťou.

Z chronologického prehľadu procesných úkonov vykonaných v namietanom konaní vyplýva, že sťažovateľ včas podal námietky (15. apríla 2009) proti exekúcii, ktoré poverená súdna exekútorka predložila na rozhodnutie okresnému súdu 16. apríla 2009. Po zaplatení súdneho poplatku za konanie o námietkach sťažovateľom okresný súd opakovane (23. septembra 2009, 12. novembra 2009 a 15. januára 2010) vyzýval oprávnené (resp. ich právneho zástupcu), aby sa vyjadrili k námietkam. Uvedený postup okresného súdu ústavný súd v zhode s vyjadrením okresného súdu posúdil ako neefektívnu činnosť, keďže nie je povinnosťou, ale právom účastníka konania vyjadriť sa k námietkam povinného. Navyše, samotné predložené listiny, ktoré mal okresný súd k dispozícii, odôvodňovali záver o neprípustnosti nariadenej exekúcie, z čoho vyplýva, že pre rozhodnutie okresného súdu o námietkach vyjadrenie oprávnených nebolo potrebné.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Okrem uvedenej neefektívnej činnosti ústavný súd zistil aj nečinnosť okresného súdu v posudzovanom konaní, a to v obdobiach: od 20. mája 2009 (sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za konanie o námietkach) do 23. septembra 2009 (okresný súd vyzval právneho zástupcu oprávnených, aby sa vyjadril k námietkam), teda 4 mesiace, a od 10. marca 2010 (právny zástupca oprávnených doručil vyjadrenie k námietkam) do 1. apríla 2011 (okresný súd vyzval oprávnenú v 1. rade a jej právneho zástupcu, aby sa vyjadrili k návrhu oprávnenej v 2. rade na zastavenie exekúcie), teda vyše 12 mesiacov. Celkovo bol teda okresný súd v tejto veci nečinný 16 mesiacov, t. j. vyše roka nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako údajný povinný v posudzovanej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.

Okresný súd o námietkach proti exekúcii rozhodol až 29. apríla 2011, teda po viac ako 2 rokoch, hoci podľa § 50 ods. 2 Exekučného poriadku súd o námietkach proti exekúcii rozhodne najneskôr do 60 dní od ich doručenia.

Podľa právneho názoru ústavného súdu vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 14/00 otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní (mutatis mutandis I. ÚS 55/02, IV. ÚS 84/02). Preto obranu okresného súdu, podľa ktorého *«... oddelenie „Er“ je neúmerne zaťažené, nie je možné vybavovať veci v stanovených lehotách, z ktorého dôvodu aj v súčasnej dobe došlo k personálnemu posilneniu tohto oddelenia o jedného VSÚ»*, nebolo možné akceptovať.

Vychádzajúc z uvedených zistení o nečinnosti okresného súdu a jeho neefektívnom postupe v namietanom konaní ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v tomto konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

4. Vzhľadom na to, že vo veci sťažovateľa okresný súd uznesením z 29. apríla 2011 rozhodol o námietkach sťažovateľa, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde. Skončenie konania však v budúcnosti (v prípade možného vrátenia veci na ďalšie konanie) nezabavuje okresný súd povinnosti plynúcej mu priamo z čl. 48 ods. 2 ústavy konať bez zbytočných prietáhov a odstrániť tak stav právnej neistoty účastníkov konania.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, čo odôvodnil najmä celkovou dĺžkou konania, blokovaním jeho finančných prostriedkov vo výške vymáhanej pohľadávky a nemožnosťou použiť svoju nehnuteľnosť zaťaženú exekučným záložným právom na zabezpečenie záväzku v peňažnom ústave, čím je vážne ohrozená sociálna existencia jeho rodiny. Podľa slov sťažovateľa *„Nevyriešené právne vzťahy sú dôvodom neustálych sporov, vzájomného napádania, neustáleho a zároveň stupňujúceho sa napätia medzi účastníkmi konania. Pretrvávajúce napätie a právna neistota sú značnou psychickou záťažou pre sťažovateľa, čo sa negatívne odráža na jeho zdravotnej pohode.“*

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na celkovú dĺžku namietaného konania, ako aj skutočnosť, že vo veci sťažovateľa okresný súd meritórne rozhodol, považuje za primerané v sume 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

S'ťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie s'ťažnosti). Za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume dvakrát po 123,50 € a režijný paušál dvakrát po 7,41 € [v zmysle § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov], preto trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľa predstavujú sumu 261,82 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH (keďže advokátska kancelária je platcom tejto dane), teda sumu 52,36 €, t. j. trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľa predstavujú celkovú sumu 314,18 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania s'ťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011